

یاسای ژماره (١٣) ی سالی ١٩٩٢

یاسای وەزارەتی دارایی و ئابووری هەریمی کوردستانی
عێراق .

ماددە ی بەکەم : مەبەست لەم ووشانە خوارەووە بـ
خواستەکانی ئەم یاسایە ماناکانی تەنیشتیانە :

- ١- هەریم : هەریمی کوردستانی عێراق .
 - ٢- وەزارەت : وەزارەتی دارایی و ئابووری هەریم .
 - ٣- وەزیر : وەزیری دارایی و ئابووری هەریم
 - ٤- بڕیکار : بڕیکاری وەزارەتی دارایی و ئابووری هەریم .
 - ٥- ئەندام : ئەندامەکانی رابوێژکاری وەزارەتی دارایی و ئابووری هەریم .
- ماددە ی دووهم :

ئامانجی وەزارەت دانانی بنچینە کشتیەکانی بەرپەرێ
و رێکخستنی سەرچاوەکانی دارایی و ئابووری و چاودێری
کردنی ساغله می هەلسوورانندیان و بەدی یانانی بەکار
خستیان بەباشترین شیوە و دانانی مووچە کشتی هەریم
جێبەجێ کردنی درێژی پرۆگرامەکانی بازگانی دەرەووە ناووە
پشتگیری کردنی گەل و پەلە بنچینەیی یەکانی گۆمەلگاو
رێکخستنی کەرتی تاییبەتی و تیکەل و بو هاندانی (دخرات)
ی نیشتمانی و ((استعمار)) یانی و لەچار چیت سەووە
سیاسەتی دارایی و ئابووری و نەخشەکانی کەشەپێدان
هەریمدا .

ماددە ی سێهەم :
مەبەستی وەزارەت لەمانە پێکدێ :

بەکەم : وەزیر : سەرۆکی بالای وە زارەت و بەرپرێیارە
رێبونی کردنیدا لەکارەکانیدا و سەرپەرشتی و چاودێری
کردنی چاکی یەکانی و لەوێشەووە ئووبریارو فرمـان و
رێنماییانە و هەر شتیک پەپوهندی بە بەتەرکەکانی
وەزارەت و دامودەزگاکانی و گشت کاروبارە ئیداری دارایی
وریک و پینی یەو هەبە دەرەچن لەچار چیت یاسا و
پەپەرەووە و رێنمایی یەکار پیکراوەکاندا و لەبەرامـبەر
ئەنجومەنی وەزیراندا بەو سیفەتە ئێندامیکی هاوبەشی
بەرپرێیارە و بۆی هەبە هەندێ لەدەسەلاتەکانی بەبڕیکار
یابەرێوە بەرکشتی یەکان یا هەر یەکی کە پەسندی بکـ
بسیڕێ .

دووهم : نووسینکە وەزیر : مووچە خوریک بەپەلی بەرپەرێ
لەکارمەندان و لیھاتووان سەرۆکی یەتی دەکا و ئەو تەرکانە
بەجێ دینی کە وەزیر پێیانی دەسیڕی بەرپرێیار دەپیت
لەرێکخست و پاراستنی دەرەووە و راقە تاییبەتی یەکانی
وەزیر و چەند مووچە خوریکیش یاری دەدەن .
سێهەم : لقی بانگی ناوەندی لەهەریمدا : راستە و خـو بە

بۆ دایەرەکانی مەبەستی وەزارەت .
مادە ی چووتەم : - تەرک و کارە تاییبەتی یەکانی دام و دەزگـا .

- ١- وەزارەت بەپەپەرە و یک دیاری دەرکـر .
 - ٢- وەزیر بۆی هەبە بەپێی پێویست بەرپەرێبەرتی و بـ
ش ولقی نوێ پیکـرێ یابیانخاتە پال یەکـتر .
 - ٣- وەزیری داد بۆی هەبە رێنمایی بۆ ئاسانکردنی بـ
جێبەجێانی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەرکـا .
- مادە ی هەشتەم : رگشت ئەو دایەرە دادووری یانە ی لـ
بەرپەرێبەندی دەرەلاتی ناوەندی بوون ، بە وەزارەتی دادی
هەریمەووە دەبەستـرێنەووە .
- مادە ی نۆیەم : دەپێ وەزیر پەپوهندی بەکارەکان حوکمەکانی
ئەم یاسایە جێ بە جێ بکەن .
- مادە ی دەهەم : ئەم یاسایە لە رۆژی بلاوکردنەبەووە لـ
رۆژنامە ی رەسمیدا کاری پێدەکـرێ .

هۆبەکانی دەرکردنی ئەم یاسایە
دوای ئەو ی کەلی کوردستانی عێراق سەرکە و تـووانە بـ
تاقیکردنەووە یەکی دیموکراتی یانە ی ساوادا تێپەری کـ
توانی پەکەمین هەلبژاردنی سەرەست ئەنجـام بـ
ئەو هەلبژاردنە ی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستانی
عێراقی لێ هاتە کایەووە ئەو هەنگاوانە ی بە دواپـانـران
بەتاییبەتی دەرکردنی یاسای دەرەلاتی جێ بەجێ کـ
ژمارە (٣) ی سالی ١٩٩٢ کە بڕیاری دامەزراندنـی
وەزارەتی دادی هەریمیشی تیا دا دراوە ، پێویست بـ
یاسایەک بۆ ئەو وەزارەتی دادە دابـنـرێ ، بۆیە ئەم یاسایە
دەرکـرا .

نەژاد احمد عزیز اغا
و . سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستانی
عێراق

بەناوی خۆی بەخشندە و میهرەبانەووە
بەناوی گەلەووە
ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان
ژمارە ی بـرـیار : ٣٩
میژووی بـرـیار ١٩٩٢/١١/٢٣
٢٩ ی گەلاریزان/٢٢٩٢

بەپێی بـرکە ی (١) لەمادە (٥٦) ی یاسای ژمارە (١) ی
سالی ١٩٩٢ و پێشـیازی وەزیری دارایی و ئابووری بـرـیار
لەسەردانی ئەنجومەنی وەزیران ، ئەنجومەنی نیشتمانی
کوردستانی عێراق لە دانیشتنی رۆژی ١٩٩٢/١١/٢٣ دا
بـرـیاری دەرکردنـی ئەم یاسایە دا .

و وزیر و ده به سترینه و ده سیاستی دراوو (میرفه) داده نی
وسه پر رشتی و چاوه دیری بانقه دانی ناو هریم ونوسینکه ی
کومپانیاکانی دابین کردن ((تاءمین)) له رووی هونسه ری و
ئیدارییه و ده کاو مووچه خوریک به پله ی به ریوه به ری گشتی
سه روکایه تی ده کا .

چوارم : بریکاری و وزارت : نهو ئه رکانه به چی دینی که
و وزیر پیانی ده سپیری .

پینجهم : بووسیسه ی بریکاری و وزارت : مووچه خوریک به
پله ی به ریوه به ری له کارمه بدان و لیها تووان سه روکایه تی
ده کاو نهو ئه رکانه ، به چی دینی که بریکاری پیانی ده سپیری .
ششم : کومپیوتر : مووچه خوریک به پله ی به ریوه به ری له
ولیها تووان سه روکایه تی ده کاو راسته و خو به بریکاری
و وزارت و ده به سترینه و ده .

هه و ته م : نهجومهن :

١- نهجومه نیکی راویژکاری له وزارت و ده سه روکایه تی
و وزیر پیکی دی و نه مانه ش نه دامی ده بن .

٢- بریکاری و وزارت

٣- به ریوه به ری کشتیه کانی و وزارت

٤- به ریوه به ری له ی بانقی ناوه ندی هریم .

٥- هر کارمه ندو پسپوریک له ناو و وزارت و

ده ره وه ی دا که و وزیر ده یه و به شیوه یه کی

هه میشه یی یا کاتی سوودیان لی ببیری

ب - نهجومهن له نه خشی کشتی و وزارت ده کولیته و و

بریکاری له سه ر ده دا و به داوی چی به چی کردنی دا ده

و پیشینازی سیاستی دارایی و وزارت ده کا و له و راپورته

ده وری یانه ده کولیته و ده که به ریوه به ری تی کشتی نه

خشه دانان و به داو داوچوون سه بارت به و وزارت ناماده ی

ده کا و له و کو سپانه ده کولیته و ده که به کاره کانی

و وزارت ده کرت و چاره سه ری عه مه لی یه بو داده نی و له و

پروژه ی یاسا و په ره و و رینه یی یانه ش ده کولیته و ده

په یه و ندی یان به کاره کانی و وزارت و ده هیه و ده

بیرو وری سه بارت به هر کیشیه که ده ره ی که و وزیر

ده یخاته به ره ده می .

نۆیه م : به ریوه به ری تی به کشتی یه کان به ریوه به ری تی

کشتی یه کان نه مانه :

١- به ریوه به ری تی کشتی دارایی که نه مانه ی پیوه

ده به سترینه و ده .

٢- به ریوه به ری تی مووچه .

ب - به ریوه به ری تی ژمیریاری .

ج - به ریوه به ری تی میلاک و خزمت .

د - به ریوه به ری تی مه سه رف و کاروباری دارایی .

ه - به ریوه به ری تی چاودیری و پیشینی دارایی .

٢- به ریوه به ری تی کشتی ده سکوت که نه مانه ی پیوه

ده به سترینه و ده :

آ - به ریوه به ری تی باج

ب - به ریوه به ری تی بو سرت .

ج - به ریوه به ری تی مولک

٣- به ریوه به ری تی کشتی بازرگانی که نه مانه ی پیوه

ده به سترینه و ده

٤- به ریوه به ری تی بازرگانی ناوخو .

ه - به ریوه به ری تی بازرگانی ده ره و ده .

ج - به ریوه به ری تی تو سار کردنی کومپانیا .

د - به ریوه به ری تی چاودیری کردنی بازار .

٤- به ریوه به ری تی کشتی دیوان که نه مانه ی پیوه ده به

سترینه و ده .

آ - به ریوه به ری تی کاروباری یاسایی .

ب - به ریوه به ری تی ئیداره و کاروباری که سان .

ج - به ریوه به ری تی ژمیریاری و پیدا چوونه و ده .

٥- به ریوه به ری تی کشتی خانه نشینی هریم که به ریوه به

ری تی یه کانی خانه نشینی پاریزگانی هریمی پیوه

ده به سترینه و ده .

٦- به ریوه به ری تی نه خشی دانان و به داو داو چوون

ماده ی چوارم :

یه که م نه رت و تاییه تکاری یه کانی دام و ده زگانی و وزارت

به په ره و یک دیاری ده کری .

دووم : و وزیر بو یه هیه به پی ییویست به ریوه به ری تی

و به ش و لقی نو ی پیکیتی یا بیانخاته پال یه کتر

ماده ی پینجهم :

ده به و وزیر په یه و نه داره کان حوکه کانی نه م یاسایی

چی به چی بکه من .

ماده ی ششم :

نه م یاسایی له روژی بلاو کردنه و یه و ده له روژنامه ی ره سمیدا

کاری پیده کری .

نه ژاد احمد عزیز ناغا

و . سه روکایه نهجومه نی نیشتمانی کوردستان

عیراق

هویه کانی ده رکردنی نه م یاسایی

له به ره نه و بونیانی ژیره وه ی نابووری کوردستان

عیراق و ئران کراوه و میکانیزمی به ره مه یان تیایدا له

لایهن رژیمیه ی که له داوی یه که کانه و ده که داوینیان رژیمیه

ئیسنا به ژیدا شخیراوه و به مه به ستی بنیاتنه وه ی نابوری

کوردستان و که شه پیکردنی و ریکه ستی به ره و پوولسی

هریم و چاودیری کردنی ساغله می هه لسه و نه و

به دیه یانی باشتیرین شه بو به کار خستنی له به

به دیه یانی باشتیرین شه بو به کار خستنی له به

به دیه یانی باشتیرین شه بو به کار خستنی له به

به دیه یانی باشتیرین شه بو به کار خستنی له به

به دیه یانی باشتیرین شه بو به کار خستنی له به

به دیه یانی باشتیرین شه بو به کار خستنی له به

به دیه یانی باشتیرین شه بو به کار خستنی له به

به دیه یانی باشتیرین شه بو به کار خستنی له به

به دیه یانی باشتیرین شه بو به کار خستنی له به

به دیه یانی باشتیرین شه بو به کار خستنی له به

پشت به نووسراوی فراکسیونی زهره له ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستان و به‌پێی حوکمی ماده‌/ ٤٤ له‌یاسای ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق ژماره‌/ ١ ی سالی ١٩٩٢ و ماده‌/ ٣١ پێره‌وی ناوخوا‌ی ئه‌نجومه‌ن ، وه‌کو له‌ بریارێ ژماره‌ (٢٧) ی رۆژی ٣١/١٠/١٩٩٢ ئاماژه‌ی بۆکراوه‌ .
 ئهم ئه‌ندامه‌ به‌رێزانه‌ که‌له‌روژی ٣١/١٠/١٩٩٢ سویندی یاساییان خوارد شوینی ئه‌وه‌ئهممه‌ به‌ رێزانه‌ ده‌گرته‌وه‌ که‌ وازیان له‌ئهممه‌تی ئه‌نجومه‌ن هه‌ناوه‌ .
 (١) د. نه‌به‌ز عبدالرزاق حکیم شوینی ئه‌ندام احمدسالار عبدالواحد ده‌گرێته‌وه‌ .
 (٢) حسین علی‌کمال شوینی ئه‌ندام محمد امین مولود امین ده‌گرێته‌وه‌ .
 (٣) برهان علی جاف شوینی ئه‌ندام اکرم عزت نجیب ده‌گرێته‌وه‌ .

نه‌ژاد احمد عزیز ئاغا

و/ سه‌روکی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق

به‌ناوی خوا‌ی به‌خشنده‌و میهره‌بانه‌وه‌
 به‌ناوی که‌له‌وه‌
 ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستان

ژماره‌ی بریار: ٢٩

میژووی بریار ٣١/١٠/١٩٩٢

٩/که‌لاریژان/ ٢٦٩٢ ک

بریار

به‌پێی برکه‌ی ١/ له‌ماده‌ی ٥٦ ی یاسای ژماره‌(١) ی سالی ١٩٩٢ وه‌ له‌سه‌ر پێشگیری ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی هه‌رێمی کوردستانی عێراق ، ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق له‌ دانیشتی رۆژی ٣١/١٠/١٩٩٢ دا ئهم بریاره‌ی دا :
 ١- دامه‌زراندنه‌وه‌ی زانکۆی سلیمانی له‌سالی خویندنی ١٩٩٢/٩٩٣ وه‌ .
 ٢- ده‌بێ ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی هه‌رێمی کوردستانی عێراق ئهم بریاره‌ جێبه‌جێ بکا .
 ٣- ئهم بریاره‌ له‌روژی بلاکوردنه‌وه‌یه‌وه‌ له‌روژنامه‌ی ره‌سمی هه‌رێمدا کاری پێ ده‌کری .

نه‌ژاد احمد عزیز ئاغا

و/ سه‌روکی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق

پێشانی یه‌که‌مین وه‌زاره‌ت بۆ هه‌رێمی کوردستانی عێراق دوا‌ی ئه‌و تاقیکردنه‌وه‌ی دیموکراتی‌یه‌ی که‌لی کوردستانی عێراق سه‌رکه‌وتووانه‌ سازێ داو له‌ دایکبوونی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق له‌که‌رمه‌ی کاره‌سات و گۆرانکا- ریداو له‌به‌ر دامه‌زراندنی وه‌زاره‌تێک به‌ناوی وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری‌یه‌وه‌ ، ئهم یاسایه‌ ده‌رکرا .

به‌ناوی خوا‌ی به‌خشنده‌و میهره‌بانه‌وه‌
 به‌ناوی که‌له‌وه‌
 ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستان

ژماره‌ی بریار: ٢٧

میژووی بریار ٣١/١٠/١٩٩٢

٩/که‌لاریژان/ ٢٦٩٢ ک

بریار

له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئهم ئه‌ندامه‌ به‌رێزانه‌ی که‌ ناویان له‌ خواره‌وه‌ نووسراوه‌ وازیان له‌ ئه‌ندامیه‌تی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق هه‌ناوه‌ تا به‌یه‌که‌جاره‌کی خۆیان بۆ ئیشوکاری ئه‌و وه‌زاره‌تانه‌ ته‌رخان بکه‌ن که‌ پێیان سپێدراده‌ .

به‌پێی حوکمی برکه‌/ ٢ ماده‌/ ٤٣ ی یاسای ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق ژماره‌(١) ی سالی ١٩٩٢ وه‌ برکه‌ ٢ ماده‌/ ٣٠ پێره‌وی ناوخوا‌ی ئه‌نجومه‌ن ئیستقاله‌ی ناوبراوان له‌ دانیشتی ژماره‌(٣) ی رۆژی ٣١/١٠/١٩٩٢ دا به‌رچا و ئه‌نجومه‌ن خرا .

١- محمدامین مولود امین وه‌زیری پێشه‌سازی و وزه‌
 ٢- احمد سالار عبدالواحد جێگری وه‌زاره‌تی رۆشنبیری
 ٣- اکرم عزت نجیب = کشتوکال و ئاودێری

له‌روژی ٣١/ تشرینی یه‌که‌م/ ١٩٩٢ رێکه‌وتی ٩/که‌لاریژان / ٢٦٩٢ ک له‌ هه‌ولێر نووسراوه‌ .

نه‌ژاد احمد عزیز ئاغا

و/ سه‌روکی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق

به‌ناوی خوا‌ی به‌خشنده‌و میهره‌بانه‌وه‌
 به‌ناوی که‌له‌وه‌
 ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستان

ژماره‌ی بریار: ٢٨

میژووی بریار ٣١/١٠/١٩٩٢

٩/که‌لاریژان/ ٢٦٩٢ ک

بریار